

Slimmer zoeken helpt bij het vergaren en delen van kennis

SOCIAL SEARCH IS HOT

Tags toevoegen, stemmen op sites, abonneren op zoekresultaten. Het zijn kreten die passen bij een trend die momenteel absoluut 'hot' is: social search. Kerngedachte achter deze nieuwe zoekaanpak: waarom van het zoeken naar informatie een solo-actie maken, als we het ook gezamenlijk kunnen doen?

Door Hans Vandam

Wel eens van del.icio.us, Wink, Reddit, Clipmarks of Diigo gehoord? Of komt de site met de opmerkelijke naam Sucking-Fish wellicht bekend voor? De kans is groot dat we hier op een voor veel proces managers en BI-professionals volstrekt onbekende wereld zijn gestuit. Maar wel een wereld die in hoog tempo op ons afkomt. Als deze zogeheten web 2.0-sites tenminste hun belofte waar weten te maken.

Het nieuwe zoeken

Zoeken naar informatie is jarenlang een moeizaam gedoe geweest. Voordat AltaVista, Yahoo en vooral Google de wereld met hun zoekmachines op zijn kop wisten te zetten, was zoeken naar digitaal beschikbare informatie vaak een lastige kwestie van boomstructuren doorlopen of vertrouwen op tergend langzame hulpmiddelen als de zoeksoftware van Windows. Verity en vergelijkbare aanbieders brachten hierin al enige verandering, al bleef het altijd om een solo-actie gaan: de gebruiker tikt een zoekterm in en beoordeelt vervolgens de weergegeven resultaten op hun geschiktheid.

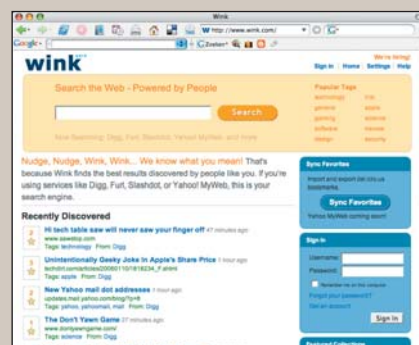
Die aanpak mocht in het begin wellicht redelijk functioneren, met de enorme groei van de op internet beschikbare informatie wordt het aantal min of meer relevant bevonden zoekresultaten simpelweg te groot. Althans, voor wie het allemaal alleen wil doen. En dat is precies waar bedrijven als hiervoor genoemd op inspelen: waarom alleen

proberen relevante informatie boven water te krijgen, als andere mensen daar prima bij kunnen helpen?

Het idee waar dit soort bedrijven vanuit gaan, is eigenlijk heel simpel. Waarom zelf een zoekactie ondernemen als anderen dat allang voor ons hebben gedaan? De vraag is dan natuurlijk wel: hoe komen we aan de zoekresultaten van andere mensen? Het antwoord is eigenlijk verbluffend simpel: publiceer zoekresultaten op een dusdanige manier dat deze door andere mensen kunnen worden doorzocht. Met andere woorden: zoek in andermans zoekresultaten.

Werken met del.icio.us

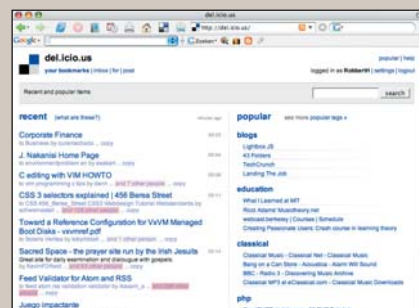
Neem een site als del.icio.us (<http://del.icio.us>). Tegenwoordig onderdeel van Yahoo, biedt deze site aan iedereen die een gratis account neemt een webpagina aan, evenals een aantal zogeheten 'bookmarklets'. Dit zijn scripts die in de favorietenbalk van browsers als Firefox en Internet Explorer kunnen worden geplaatst. Wie een interessante site over – zeg – Basel II heeft gevonden, klikt vervolgens op de bookmarklet die luistert naar de naam 'post to del.icio.us'. Vervolgens verschijnt een webpagina in beeld waarvan de link reeds is ingevuld en waar verder nog commentaar kan worden toegevoegd en 'tags' (metadata) kunnen worden opgegeven. Dit zijn zelf bedachte trefwoorden die de inhoud van de gevonden webpagina karakteriseren. Het gaat hier om een web 2.0-site, wat zoveel wil zeggen dat de nodige intelligentie is ingebouwd. Del.icio.us komt dan ook zelf met suggesties voor

Wink

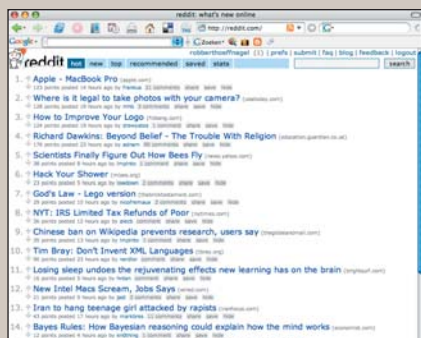

Clipmarks

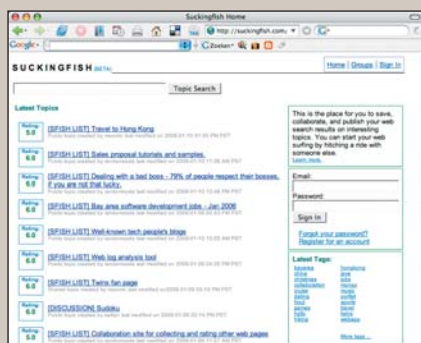

del.icio.us

tags, reeds door andere mensen op die pagina gekozen tags, evenals een overzicht van de eerder door de gebruiker gehanteerde trefwoorden. De link wordt vervolgens compleet met commentaar en tags op de eigen

Reddit

SuckingFish

del.icio.us-pagina van de gebruiker vastgelegd. Een tweede bookmarklet ('my del.icio.us') geeft toegang tot deze pagina. Hier kunnen vele honderden links worden verzameld. Zie het maar als een lijst van bookmarks in een browser. Rechts op deze pagina bevindt zich bovendien de lijst met gebruikte tags. Klik op een tag en de site presenteert alleen die links die van dit trefwoord zijn voorzien. Wie twijfelt of interesse heeft in een combinatie van tags, kan ook zoeken op trefwoorden. Tot zover gaat het dus eigenlijk vooral om een slimme vorm van online vastleggen van bookmarks. Maar nu komt het sociale aspect. Het is namelijk ook mogelijk om met behulp van tags te zoeken door de links die andere gebruikers van del.icio.us hebben vastgelegd. Op die manier kunnen alle links die zijn voorzien van bijvoorbeeld de tag 'SOX' in een keer op scherm worden gebracht. Per zoekresultaat zijn bovendien alle andere toegekende tags zichtbaar, zodat steeds dieper kan worden gezocht. Vindt een gebruiker in het overzicht van een andere persoon een aantal links die interessant zijn, dan

is het bovendien mogelijk om een abonnement te nemen op de tag van die persoon. Kennelijk heeft die persoon een vergelijkbare interesse en kan het dus erg nuttig zijn om zijn zoektocht over internet te volgen. Het is ook mogelijk om binnen del.icio.us een link met tag aan iemand anders door te geven.

Concept verder uitwerken

Del.icio.us was een van de eerste sites die met deze manier van werken aan de slag ging. Andere partijen zijn op dezelfde trein gesprongen en hebben het concept inmiddels verder uitgewerkt. Neem Reddit (www.reddit.com). Ook hier staat social search centraal, maar heeft men er iets extra's aan toegevoegd: stemmen. Hoewel het in eerste instantie klinkt als een gimmick – wie heeft de meest gelezen website? – dient het wel degelijk een nuttig doel. Doordat bezoekers zowel in positieve als in negatieve zin op iedere willekeurige site kunnen stemmen, ontstaat al snel een ranglijst met meest gewaardeerde sites. Doordat ook hier weer met tags wordt gewerkt, is het bovendien mogelijk om een filter toe te passen, waardoor ook per trefwoord ranglijsten ontstaan. Zo kan per onderwerp dus snel het – zeg maar – 'verplichte leesvoer' worden achterhaald.

Clipmarks (www.clipmarks.com) volgt een enigszins vergelijkbare aanpak. Wink (www.wink.com) pakt het weer net even anders aan. Dit is een zogeheten 'social search engine'. Hier wordt alleen gezocht in tags die geplaatst zijn op sites als Digg (http://www.digg.com/), Yahoo MyWeb (http://myweb2.search.yahoo.com/), del.icio.us en dergelijke. Tenslotte de site met de opmerkelijke naam: SuckingFish (www.suckingfish.com). De site biedt wederom ruimte om zoekresultaten te publiceren, maar doet daarnaast nog meer. Zo kan van een gevonden zoekresultaat een vast item worden gemaakt. Andere mensen kunnen op dit item reageren, waardoor als het ware een online discussie ontstaat tussen mensen die allemaal in dit onderwerp zijn geïnteresseerd.

Noem het met een beetje fantasie maar een digitale kenniskring. Overigens geldt voor al dit soort sites dat de vastgelegde zoekresultaten naar keuze openbaar kunnen worden gemaakt of alleen voor een gesloten groep van mensen zichtbaar zijn. Dit laatste kan in bedrijfssituaties soms handig zijn, al wordt daarmee de kans op input van buiten de eigen organisatie natuurlijk wel doelbewust uitgesloten.

Nuttige resultaten?

Op papier klinkt social search zonder meer interessant. Maar werkt het in de praktijk ook? Del.icio.us is inmiddels een doorslaand succes. De site kent meer dan driehonderdduizend gebruikers die per account gemiddeld enkele honderden online bookmarks vastleggen. De site is natuurlijk ook niet voor niets door Yahoo gekocht.

Tegelijkertijd loopt del.icio.us momenteel zeker niet meer voorop op het gebied van social search. Conceptueel gezien zijn sites als Reddit en SuckingFish alweer een stap verder gegaan. Hetzelfde geldt voor het momenteel alleen op uitnodiging toegankelijke Diigo (www.diigo.com). Hier kan met een eenvoudige druk op de knop een abonnement op een tag worden genomen. Alle links die door welke Diigo-gebruiker dan ook openbaar worden vastgelegd, worden hierdoor voor deze gebruiker zichtbaar. Al dit soort diensten zijn echter nog erg nieuw en vaak nog maar nauwelijks de testfase voorbij. Of – zoals bij Diigo – zelfs dat nog niet. Of de verder uitgewerkte concepten rond social search daadwerkelijk aanslaan en tot nuttige resultaten zullen leiden, zal dus nog moeten worden afgewacht. Dat laat echter onverlet dat we het hier hebben over een zeer interessante vorm van kennisvergaring en -deling die er veelbelovend uitziet. Alleen door dit soort sites zelf uit te proberen, ontstaat een goed beeld van de mogelijkheden.

Hans Vandam
is freelance journalist.